

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY JALGAON

SYLLABUS FOR S.Y.B.A.

PALI - G2

(IIIrd & IVth Semester)

Subject Code (IIIrd Semester)

Subject Code (IVth Semester)

w.e.f.
June -2014

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
प्राचीन भारतीय भाषा अभ्यासमंडळ
(संस्कृत-पाली-अर्धमागधी)
द्वितीय वर्ष कला- S.Y.B.A.
विषय : पाली भाषा -G2- (सामान्य स्तर)
जून-2014 पासून लागू

पाली वाङ्मय प्रकार अभ्यास-त्रिपिटिक साहित्य

नेमलेला अभ्यासक्रम

पाठ्यपुस्तकाचे नांव-

- 1) सुत्तपिटक - 1) खुद्दक निकाय (2) महावग्ग- संपादक- श्री- सत्यनारायण गोयंका, प्रकाशक, धम्मगिरी विश्व विपश्यना केंद्र, इगतपुरी-नाशिक.
- 2) निवडक गद्य पद्य संग्रह -प्रा. डॉ. सत्यपाल , पाली भाषा प्रमुख, मिलिंद कला महाविद्यालय, औरंगाबाद
- 3) बौद्ध तत्त्वज्ञान व पाली व्याकरण- डॉ.एल.जी. मेश्राम- नागपूर.
- 4) पाली पुष्प- डॉ. आठवले सुभाष, शिरपूर.

तिसरे सत्र

घटक विश्लेषण-

- 1) खुद्दकनिकाय-
 - (1) धम्मपद- बालवग्ग, चित्तवग्ग.
 - (2) थेरीगाथा- रोहीणी थेरी
 - (3) महावग्ग-धम्मचक्क पवत्तन सुत्त
- ब) पाली भाषा निवडक पद्य पद्य संग्रह- अनाथपिष्ठक
विहार दान-साकिया कोलियो
विवादो- अकिती चरीय.
- क) बौद्ध तत्त्वज्ञान- चत्तारि अरिय सच्चानी
अरियो अड्डुग्ढिको मग्गो
निब्बाणं परम सुख, शिल
समाधी प्रज्ञा, शिलालेख
जातक, चरीयापिटक.

व्याकरण - पालीभाषा व्याकरण -स्वर, व्यंजन, नाम, सर्वनाम.

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी
तृतीय सत्र (IIIrd Semester) Subject Code

वेळ 2 तास		40
प्रश्न 1-	भाषांतर करा. (अ) गद्य पद्य पाठ्यक्रमावर आधारित -2/3 (ब) गद्य पद्य पाठ्यक्रमावर आधारित 2/3	10
प्रश्न 2-	संदर्भासह स्पष्टीकरण करा. (अ) गद्य पद्य पाठ्यक्रमावर आधारित -2/3 (ब) गद्य पद्य पाठ्यक्रमावर आधारित 2/3	10
प्रश्न 3-	दिर्घोत्तरी प्रश्न गद्य पद्य पाठ्यक्रमावर आधारित -1/2	10
प्रश्न 4-	वस्तुनिष्ठ प्रश्न (अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.- 3/5 (ब) रिकाम्या जागा भरा- 3/5	06
प्रश्न 5-	खालीलपैकी एकावर टिप लिहा. 1) पालिभाषेचे स्थान 2) पाली व्याकरण. 3) पाली त्रिपिटक	04
अंतर्गत निरंतर मूल्यमापन परीक्षा		10
एकूण		50

अभ्यासक्रम - चवथे सत्र (IVth Semester)

पाली वाङ्मय प्रकार अभ्यास- त्रिपिटक साहित्य-

1) पाठ्यपुस्तकाचे नाव-

- 1) महावग्ग व खुद्दक निकाय पाली-संपादक- श्री सत्यनारायण गोयंका, प्रकाशक, धम्मगीरी विश्वविपश्यना केंद्र, इगतपुरी, नाशिक.
- 2) निवडक पाली गद्य पद्य संग्रह- प्रा. डॉ. सत्यपाल-मिलिंद कला महाविद्यालय, नागसेन वन औरंगाबाद.
- 3) बौद्ध तत्त्वज्ञान व पालि व्याकरण- डॉ. विमल किर्ती-नागपूर.
- 4) पालि पुष्फ - डॉ. सुभाष आठवले- शिरपूर

घटक विश्लेषण -

अ) खुद्दकनिकाय-

धम्मपद- पुष्फ वग्ग-

थेरी गाथा- विसाखाथेरी गाथा, सुजाता थेरी

थेर गाथा- आनन्द थेरगाथा.

पाली गद्य पद्य संग्रह- कुटवाणिज जातक

चरियापिटक- ससपण्डित चरियं

अयोधर चरीय मच्छ राज चरियं

अक्कोससुत्त

बौद्ध तत्त्वज्ञान व पाली व्याकरण- भगवान बुद्ध,

मज्झिमपटिपदा

पाली भाषेची ओळख

पाली त्रिपिटक, भिक्खू संघ

धम्म शिलालेख

जातक.

पालि व्याकरण- सर्वनाम, विशेषण स्वरव्यंजन.

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी
चवथे सत्र (IVth Semester) Subject Code

वेळ 2 तास		40
प्रश्न 1-	भाषांतर करा. (अ) गद्य पद्य पाठ्यक्रमावर आधारित -2/3 (ब) गद्य पद्य पाठ्यक्रमावर आधारित 2/3	10
प्रश्न 2-	संदर्भासह स्पष्टीकरण करा. (अ) गद्य पद्य पाठ्यक्रमावर आधारित -2/3 (ब) गद्य पद्य पाठ्यक्रमावर आधारित 2/3	10
प्रश्न 3-	दिर्घोत्तरी प्रश्न गद्य पद्य पाठ्यक्रमावर आधारित -1/2	10
प्रश्न 4-	वस्तुनिष्ठ प्रश्न (अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.- 3/5 (ब) रिकाम्या जागा भरा- 3/5	06
प्रश्न 5-	खालीलपैकी एकावर टिप लिहा. 1) पालिभाषेचे स्थान 2) पाली व्याकरण. 3) पाली त्रिपिटक अंतर्गत निरंतर मूल्यमापन परीक्षा	04 10
एकूण		50

सन्दर्भग्रन्थानि

1. राहुल सांकृत्यायन - विनय पिटक (हिंदी)
- मज्झिम निकाय (हिंदी)
- दीघनिकाय (हिंदी)
2. डॉ. भदंत आनंद कौसल्यायन - पालि हिंदी कोश
3. डॉ. भिक्खु धर्मरक्षित - पालि साहित्य का इतिहास
4. डॉ. विमल कीर्ति - अभिधम्मत्थसंगहो.
5. डॉ. भरतसिंह उपाध्याय - पालि साहित्य का इतिहास
6. Dr. Bimal Charan Law - History of Pali Literature.
7. डॉ. विमल कीर्ति - पालि व्याकरण
8. डॉ. विमल कीर्ति - पालि मोक्ख (पालि-मराठी)

समकक्ष अभ्यासक्रम
द्वितीय वर्ष कला- जून 2014 पासून लागु
विषय- पालिभाषा- G-2-सामान्य स्तर
तृतीय सत्र

पेपर क्र.	जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
G-2	वाङ्मय प्रकार अभ्यास- त्रिपिटक साहित्य	पाली वाङ्मयप्रकार अभ्यास-त्रिपिटक साहित्य

समकक्ष अभ्यासक्रम
द्वितीय वर्ष कला- S.Y.B.A. जून 2014 पासून लागु
विषय- पालिभाषा- G-2-सामान्य स्तर
चवथे सत्र

पेपर क्र.	जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
G-2	वाङ्मय प्रकार अभ्यास- त्रिपिटक साहित्य (जुना अभ्यासक्रम)	पाली वाङ्मयप्रकार अभ्यास-त्रिपिटक साहित्य (नवा अभ्यासक्रम)

अध्यक्ष,
प्राचीन भारतीय भाषा तदर्थ अभ्यासमंडळ
उ.म.वि. जळगांव

रोजगाराच्या संधी :-

अलिकडे केंद्रीय लोकसेवा आयोगाकडून घेतल्या जाणाऱ्या विविध नागरी सेवा करीता प्राचीन भारतीय भाषा अर्धमागधी पाली भाषा व साहित्याचा पर्याय वापरण्याकडे विद्यार्थ्यांचा कल वाढत आहे. हे लक्षात घेता रोजगाराची संधी म्हणून प्राचीन भारतीय भाषा महत्त्वाच्या ठरल्या आहेत.

आज जागतिकीकरणाच्या युगात पाली, अर्धमागधी प्राकृत, संस्कृत या भाषांना अत्यंत महत्त्वाचे स्थान आहे. M.P.S.C./ U.P.S.C. या परीक्षेसाठी वरील विषयांचा समावेश असल्यामुळे विद्यार्थ्यांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होत आहेत.

प्राचीन भारतीय भाषांचा तुलनात्मक अभ्यास करण्याकरिता देखील संधी उपलब्ध आहेत.